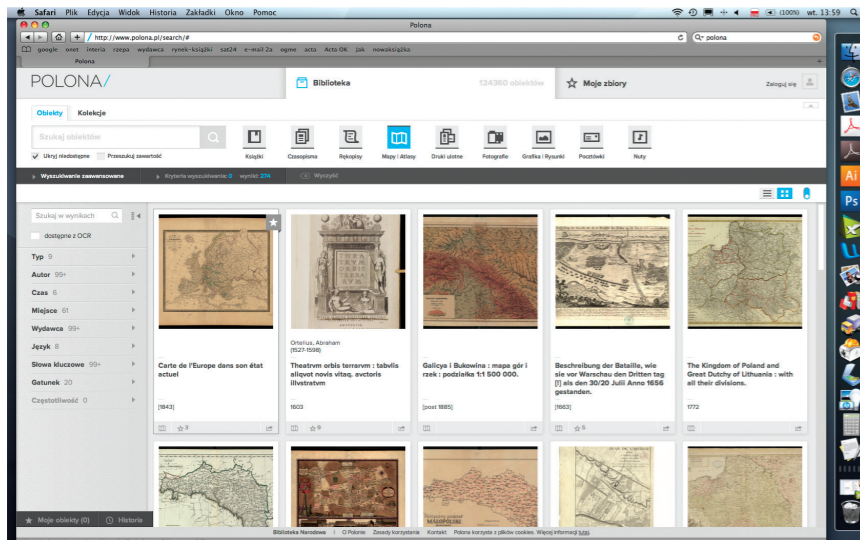

Dzisiaj książki służą nowoczesny przemysł poligraficzny, możliwość druku na życzenie, rzesze wydawców, dobrze wyposażone biblioteki – coraz częściej centra multimedialne, aktywne w środowisku księgarskim, lecz rodzą się też nowe wyzwania.

Od 20 lat rozwija się rynek książki na nośnikach elektronicznych. Współistnieją obok siebie publikacje tradycyjne (drukowane), audiobooki oraz e-booki, liczne tytuły publikowane są w dwóch lub nawet w trzech formach. Postępuje proces digitalizacji bibliotek (Cyfrowa Biblioteka Narodowa Polona). Obserwujemy ciągłą ekspansję globalnych firm internetowych, które chcą ucyfrowić książki wydawane drukiem. Znaczący problem przekonują wprawdzie, że nie jest ważny nośnik, na którym znajdują się teksty książek, lecz ich treść, jednak czy zmiana przyzwyczajzeń lekturowych nie wpłynie na jakość czytelnictwa?

**650 LAT
W SŁUŻBIE
KSIĄŻKI**

Honorowy Patronat Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Bronisława Komorowskiego

Komitet Organizacyjny Obchodów Jubileuszu

gromadzi przedstawicieli

- Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich
- Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek
- Stowarzyszenia Wydawców Szkół Wyższych
- Stowarzyszenia Wydawców Katolickich
- Stowarzyszenia Księgarzy Polskich
- Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Księgarzy
- Izby Księgarstwa Polskiego
- Polskiej Izby Książki
- Polskiej Izby Druku

Partnerami obchodów są

Instytut Książki, Biblioteka Narodowa i Biblioteka Jagiellońska

Celem Komitetu jest organizowanie i koordynacja przedsięwzięć podejmowanych w całym kraju dla popularyzacji książki i czytelnictwa:

- uruchomienie w 2014 r. na ogólnopolskim portalu bibliotekarskim **www.sbp.pl** specjalnego serwisu informacyjnego Jubileuszu,
- spotkania z pracownikami sfery książki w szkołach księgarskich i poligraficznych, w bibliotekach i większych księgarniach,
- przygotowanie prezentacji multimedialnej do rozpowszechniania w szkołach, bibliotekach, księgarniach, dyskusyjnych klubach książki, na wystawach i targach,
- zorganizowanie konferencji naukowej nt. historii i znaczenia książki oraz przyszłości zawodów z nią związanych,
- organizowanie konkursów, spotkań, wykładów, prelekcji na tematy związane z bibliotekarstwem, księgarstwem, ruchem wydawniczym oraz typografią,
- publikacja artykułów dotyczących tematyki książki w pismach branżowych, wydanie publikacji okolicznościowych (kalendarz, folder, plakat).

Zapraszamy wszystkich ludzi książki do popularyzacji wiedzy o książce i szczególnie zintensyfikowanych działań całego środowiska na rzecz wzrostu czytelnictwa

Inauguracja Roku Jubileuszowego 12 grudnia 2013 r. w Warszawie w Klubie Księgarza

Patronat medialny:

Magazyn Literacki KSIĄŻKI, Biblioteka Analiz, Wiadomości Księgarskie, Wydawca, Bibliotekarz, Poradnik Bibliotekarza, rynek-książki.pl, portal sbp.pl

Dofinansowano ze środków finansowych Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Drukowano w LOTOS POLIGRAFIA since 1988

**650 LAT
W SŁUŻBIE
KSIĄŻKI**

My Kazimierz, z Bożej łaski król Polski i ziem: krakowskiej, sandomierskiej, sieradzkiej, łęczyckiej, kujawskiej, pomorskiej i ruskiej (...) postanowiliśmy w mieście naszym Krakowie wyzna-

czyć, obrać, ustanowić i urządzić miejsce, na którymby szkoła w każdym dozwolonym wydziale kwitnęła. (...) Wszystkim pospołu i każdemu z osobna przyrzekamy i dobrą wolą zareczamy niżej wypisane artykuły w niniejszym piśmie zawarte, nienaruszone strzec i zachować, a w szczególności rektorom uniwersytetu, doktorom, mistrzom, scholarom, pisarzom, stacjonariuszom, bedelom (...) chcemy być panem łaskawym

Dokument ten, wydany 12 maja 1364 roku w Krakowie, ustanawiał **Studium Generale**, czyli późniejszą Akademię Krakowską, a wśród pracowników potrzebnych dla jego funkcjonowania wymieniał **stacjonariuszy**, którzy pod nadzorem uczelni organizowali wytwarzanie, udostępnianie i rozprowadzanie kopii ksiąg rękopiśmiennych, pełniąc tym samym rolę wydawcy, księgarza i bibliotekarza. Tę datę uznaje się za początek służby książki w Polsce.

Rok 2014, jubileuszowy, środowisko ludzi książki ogłasza czasem wzmoczonych i zintegrowanych działań na rzecz wzrostu czytelnictwa oraz poszerzania wiedzy społecznej o książce.

**650 LAT
W SŁUŻBIE
KSIĄŻKI**

Komitet Organizacyjny Obchodów Jubileuszu

Stacjonariusz na stałe zdomowiony przy uniwersytecie i wędrowny księgarz – bibliopola – wyznaczają początki zawodu. Wynalazek druku zamyka okres ksiąg rękopiśmiennych. Florian Ungler wydaje ok. 1513 r. pierwszą książkę drukowaną po polsku *Raj duszny* Biernata z Lublina oraz pierwszy polski podręcznik ortografii Stanisława Zaborowskiego *Orthographia seu modus recte scribendi et legendi polonicum idioma*.

**650 LAT
W SŁUŻBIE
KSIĄŻKI**

Urodą i elegancją wyróżniały się druki Hieronima Wietora, typografa królewskiej kancelarii Zygmunta Starego. Spod jego prasy wychodziły książki w języku polskim, w tym pierwsza polska powieść ludowo-mieszczańska *Rozmowy, które miał król Salomon z Marcholtem grubym a sprośnym* (1521) czy pierwszy podręcznik *Polskie książeczki ku uczeniu się polskiego*. Dzieło Wietora kontynuował Jan Januszowski, który wydał w 1599 r. *Biblię* w przekładzie Jakuba Wujka. Rosną księgozbiory magnackie i mieszczańskie, przykładem świecił król Zygmunt August, właściciel biblioteki liczącej ponad 4 tysiące tomów.

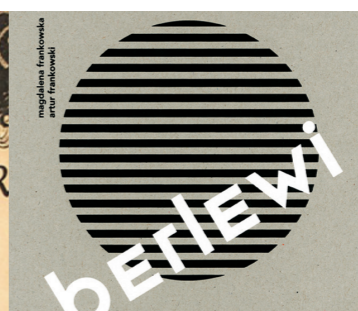
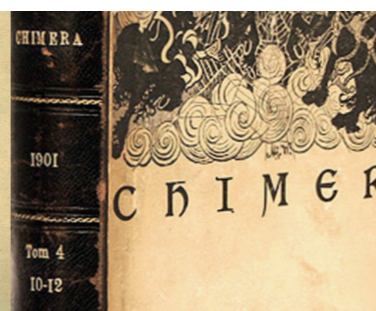
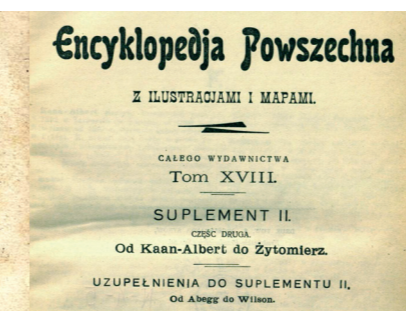
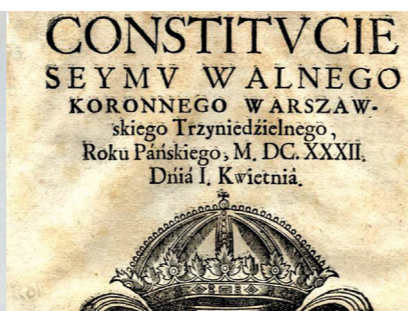
W XVIII wieku pierwszeństwo w wydawaniu i rozprowadzaniu ksiąg przejmują Warszawa. Tu działają drukarze-księgarze Michał Gröll (wydawca ok. 1000 dzieł) i Piotr Dufour. Gröll założył przy swojej księgarni również czytelnię i wypożyczalnię książek i czasopism. Dufour wydał pierwszy podręcznik zawodowy *O urządzeniu drukarni polskich*. Powstają wielkie biblioteki – bracia Andrzej Stanisław i Józef Andrzej Załuscy otwierają własne księgozbiory dla użytku publicznego, tworząc Bibliotekę Załuskich, pierwszą polską bibliotekę narodową (1774). Do grona wielkich mecenasów wpisali się też w wieku następnym Józef Maksymilian hr. Ossoliński fundator Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Lwowie (1817) oraz Edward hr. Raczyński, który oddał swe zbiory mieszkańcom Wielkopolski, tworząc Bibliotekę Raczyńskich (1829).

Zastosowanie w drukarstwie prasy parowej umożliwiło w XIX w. większe nakłady książek, rewolucjonizując ówczesny rynek. W drugiej połowie stulecia ukazywało się na ziemiach polskich ok. 1300 tytułów rocznie, przed pierwszą wojną światową – ok. 3000. Liczba księgarń sięgała ok. 600. W księgarskiej i wydawniczej tradycji zapisały się firmy Księgarnia Arcta, Gebethner i Wolff, Trzaska, Evert i Michalski czy Samuel Orgelbrand.

W odrodzonej Polsce kształtował się na nowo ruch wydawniczy, księgarstwo, bibliotekarstwo, przemysł poligraficzny. Powstały stowarzyszenia zawodowe łączące środowiska trzech zaborów, rozwija się kształcenie fachowe. W 1928 r. powołana została Biblioteka Narodowa w Warszawie. Ukazywało się ok. 6500 tytułów rocznie w przeciętnym nakładzie ok. 3000 egzemplarzy. Przed rokiem 1939 istniało ok. 2000 punktów sprzedaży książek. Dorobek dwudziestolecia zniszczyła wojna i okupacja, a powojenna odbudowa po 1944 roku przyniosła nowy kształt służby książce. Prywatne wydawnictwa, księgarnie i drukarnie musiały ustąpić miejsca przedsiębiorstwom państwowym. Upaństwowione księgarstwo scentralizowano pod egidą Domu Książki, powołano państwową sieć bibliotek publicznych. W 1989 r. opublikowano 10286 tytułów w łącznym nakładzie 215,6 mln egzemplarzy. Książki można było kupować w 2400 księgarniach lub wypożyczać w ponad 10 000 bibliotek. Dzisiejszy krajobraz rynku książki to prywatne firmy wydawnicze, księgarskie i drukarskie, ok. 25000 tytułów rocznie w łącznym nakładzie przeszło 122 mln egzemplarzy. Zarejestrowanych jest ok. 30000 wydawnictw (z czego aktywnych kilkaset), działa ok. 230 firm hurtowych i 2250 księgarń. Czytelnicy korzystać mogą z 8300 bibliotek publicznych oraz 1120 akademickich i naukowych, a także 300 pedagogicznych.

650 LAT W SŁUŻBIE KSIĄŻKI 650 LAT W SŁUŻBIE KSIĄŻKI 650 LAT W SŁUŻBIE KSIĄŻKI 650 LAT W SŁUŻBIE KSIĄŻKI